

ปัจจัยคัตสรรด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับการติดยาเสพติด
ของวัยรุ่นชายตอนกลางในกรุงเทพมหานคร

นางสาวกัญจน์ ศรีโสภา

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2548

ISBN 974-17-4953-8

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

SELECTED FAMILY FACTORS RELATED TO DRUG ADDICTION OF
MALE ADOLESCENTS IN BANGKOK

Miss Kanchanee Srisopa

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Arts Program in Developmental Psychology

Faculty of Psychology

Chulalongkorn University

Academic Year 2005

ISBN 974-17-4953-8

หัวข้อวิทยานิพนธ์

ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับการติดยาเสพติดของวัยรุ่นชาย
ตอนกลางในกรุงเทพมหานคร

โดย

นางสาวกัญญา ศรีโสภา

สาขาวิชา

จิตวิทยาพัฒนาการ

อาจารย์ที่ปรึกษา

รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศีรีวรรณบุศย์

คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต

.....

คณบดีคณะจิตวิทยา

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาคี)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

ประธานกรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เอี่ยมสุภาคี)

.....

อาจารย์ที่ปรึกษา

(รองศาสตราจารย์ ดร. พรรณทิพย์ ศีรีวรรณบุศย์)

.....

กรรมการ

(อาจารย์ ดร. กุลยา เดชอิทธิรัตน์)

กัญญา ศรีโสภา : ปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับการติดยาเสพติดของวัยรุ่นชายตอนกลางในกรุงเทพมหานคร (SELECTED FAMILY FACTORS RELATED TO DRUG ADDICTION OF MALE ADOLESCENTS IN BANGKOK) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร. พรรณทิพย์ ศิริวรรณบุญชัย, 95 หน้า. ISBN 974-17-4953-8.

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาปัจจัยคัดสรรด้านครอบครัวที่สัมพันธ์กับการติดยาเสพติดของวัยรุ่นชายตอนกลางในกรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างมีจำนวนทั้งสิ้น 186 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติดในโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สถาบันธัญญารักษ์ และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลาดหลุมแก้ว อายุ 15 – 18 ปี จำนวน 96 คน และกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 5 และ 6 ที่ไม่ติดยาเสพติด โรงเรียนวัดสระเกศ โรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนกุนนทีรุทธARAMวิทยาคม อายุ 15 – 18 ปี จำนวน 90 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสำรวจภูมิหลังของกลุ่มตัวอย่าง และแบบสอบถามประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัวของ Chulalongkorn Family Inventory: CFI ซึ่งพัฒนาโดย พญ. อุมพร ตรังคสมบัติ นำข้อมูลมาวิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์การจำแนกกลุ่ม (Discriminant Analysis) แบบขั้นตอน (Stepwise) โดยใช้สถิติวิลคิสแลมดา (Wilks's Lambda) เป็นเกณฑ์ในการคัดเลือกตัวแปรเข้าวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า จากการวิเคราะห์ผลข้อมูล ด้วยเทคนิคการจำแนกกลุ่ม ปรากฏว่า มีตัวแปรจำนวน 3 ตัวแปร ที่สามารถอธิบายความแตกต่างระหว่างกลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และกลุ่มนักเรียนวัยรุ่นชายที่ไม่ติดยาเสพติด ได้ร้อยละ 16 ซึ่งตัวแปร 3 ตัวแปรดังกล่าว ถือเป็นปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติดในกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้แก่ปัจจัยดังต่อไปนี้ คือ (1) สถานภาพการสมรสของพ่อแม่ (2) การทำหน้าที่ของครอบครัว และ (3) ลำดับการเกิด (เรียงตามลำดับความสำคัญจากค่าสัมประสิทธิ์ คาโนนิกส์มาตรฐาน Ci)

สาขาวิชา.....จิตวิทยาพัฒนาการ.....
ปีการศึกษา2548.....

ลายมือชื่อนิสิตกัญญา ศรีโสภา.....
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา

4678102038: MAJOR DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY

KEY WORD: PARENT MARITAL STATUS / ASSOCIATION WITH DRUG ADDICT FAMILY
/ MIDDLE ADOLESCENT / FAMILY FUNCTIONS / BIRTH – ORDER

KANCHANEE SRISOPA: SELECTED FAMILY FACTORS RELATED TO
DRUG ADDICTION OF MALE ADOLESCENTS IN BANGKOK. THESIS
ADVISOR: ASSOC. PROF. PUNTIP SIRIVANNAPOOD, Ph.D., 95 pp. ISBN
974-17-4953-8.

The purpose of this research was to study the selected factors related to middle adolescents male drug addict in Bangkok. The samples were 186 middle adolescents male drug addict divided into 2 groups: (1) 96 middle adolescents male drug addict in hospital, aged 15 – 18. (2) 90 Matayomsuksa 4, 5 and 6 male adolescent students of the same age. The research instruments were the personal data questionnaire, Chulalongkorn Family Inventory developed by Umaporn Trangkasombut. The data were analyzed by the discriminant analysis technique with stepwise method. Wilks' Lambda was used for the entry criterion.

The results showed that 3 variables accounted for significant difference between middle adolescents male drug addict and middle adolescent male students. The 3 variables that related to middle adolescents male drug addict are : (1) Parent Marital Status (2) Family Functions and (3) Birth – Order

Field of study ..DEVELOPMENTAL PSYCHOLOGY..

Academic year2005.....

Student's signature Kanchanee Srisopa

Advisor's signature P. Sirivanna

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยความกรุณาจาก รองศาสตราจารย์ ดร.พรพนทิพย์ ศิริวรรณบุศย์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ให้ความรู้ ความเข้าใจ คำแนะนำ ตลอดจนการพิจารณาตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ และให้ความอนุเคราะห์ด้านอื่นๆ อีกหลายประการ ด้วยดีเสมอมา ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในพระคุณและความกรุณาของท่านอาจารย์เป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมโภชน์ เขี่ยมสุภาภิต และอาจารย์ ดร.กุลยา เดชอิทธิรัตน์ เป็นอย่างสูง ที่กรุณาให้ความรู้ ความเข้าใจ คำแนะนำต่างๆ แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างดี ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณศาสตราจารย์แพทย์หญิงอุมาพร ตรังคสมบัติ เป็นอย่างสูง ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณคณะอาจารย์ทุกท่าน ที่ได้กรุณาให้ความรู้ และคำแนะนำ อันเป็นประโยชน์ต่อการทำวิจัยเสมอมา

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ได้กรุณาให้ทุนการศึกษาเพื่อการทำวิจัยในครั้งนี้

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการ เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า สถาบันธัญญารักษ์ และศูนย์ฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติดลาดหลุมแก้ว ที่ได้ให้ความกรุณาแก่ผู้วิจัยในการเข้าไปทำการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยขอขอบคุณน้องๆ เยาวชนที่ติดยาเสพติดทุกคน ที่ได้ให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลเป็นอย่างดี

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณผู้อำนวยการโรงเรียน อาจารย์ และนักเรียน โรงเรียนวัดสระเกศ โรงเรียนปทุมคงคา และโรงเรียนกุนนทีรุทธารามวิทยาคม ซึ่งให้ความอนุเคราะห์และความร่วมมือในการทำแบบสอบถามเป็นอย่างยิ่ง

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณพี่ๆ เจ้าหน้าที่คณะจิตวิทยาทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือในการติดต่อประสานงานต่างๆ เป็นอย่างดี ขอขอบคุณพี่ๆ และเพื่อนๆ ร่วมสถาบันที่เป็นกำลังใจให้ด้วยดีเสมอมา

สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณบิดา มารดา และสมาชิกในครอบครัว ที่ให้การสนับสนุนด้านการศึกษา และเป็นกำลังใจที่สำคัญต่อการสำเร็จการศึกษาครั้งนี้ของผู้วิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ณ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	4
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	37
ขอบเขตของการวิจัย.....	37
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	38
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	39
2. วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
กลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	41
การสร้างเครื่องมือและคุณภาพของเครื่องมือ.....	45
วิธีดำเนินการวิจัยและเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	47
4. การอภิปรายผลการวิจัย.....	54
5. สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ.....	62
รายการอ้างอิง.....	66
ภาคผนวก.....	72
ภาคผนวก ก.....	73
ภาคผนวก ข.....	80
ภาคผนวก ค.....	88
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	95

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1.1 แสดงจำนวนผู้เข้ารับการรักษาของผู้ติดยาเสพติดทั้งหมด ปีงบประมาณ 2543 – 2547.....	2
2.1 แสดงการให้คะแนนตัวแปรระดับขั้นแต่ละตัว จากตัวแปรกลุ่มลำดับการเกิด.....	45
2.2 แสดงการให้คะแนนตัวแปรทวิ (Dichotomous Variables) จากตัวแปรพฤติกรรมการใช้ยาเสพติดของบุคคลในครอบครัว.....	45
2.3 แสดงการให้คะแนนตัวแปรทวิ (Dichotomous Variables) จากตัวแปร สถานภาพการสมรสของพ่อแม่.....	46
3.1 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และกลุ่มวัยรุ่นชายที่ไม่ติด ยาเสพติด จำแนกตามสถานภาพการสมรสของพ่อแม่.....	48
3.2 แสดงค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการทำหน้าที่ของครอบครัว.....	48
3.3 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และกลุ่มวัยรุ่นชาย ที่ไม่ติดยาเสพติด จำแนกตามลำดับการเกิด.....	49
3.4 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และกลุ่มวัยรุ่นชายที่ไม่ติด ยาเสพติด จำแนกตามการเห็นตัวอย่างในการใช้ยาเสพติดของสมาชิกในครอบครัว	49
3.5 แสดงจำนวนร้อยละของกลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และกลุ่มวัยรุ่นชายที่ไม่ติด ยาเสพติด จำแนกตามจำนวนสมาชิกในครอบครัว.....	50
3.6 สรุปตัวแปรที่สามารถจำแนกกลุ่ม เรียงตามลำดับขั้น ที่นำมาร่วมวิเคราะห์เพิ่มขึ้น ชั้นละ 1 ตัวแปร.....	51
3.7 แสดงค่าสัมประสิทธิ์คานอนิคัลมาตรฐาน.....	51
3.8 แสดงผลการจำแนกกลุ่มวัยรุ่นชายที่ติดยาเสพติด และกลุ่มวัยรุ่นชายที่ไม่ติด ยาเสพติด.....	52
3.9 แสดงผลการวิเคราะห์รายชื่อของแบบประเมินการทำหน้าที่ของครอบครัว โดยวิเคราะห์ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (CITC) และค่าสัมประสิทธิ์ Cronbach's alpha.....	78